

Overzicht subsidies en leningen

Johan Voshaar

9 juni 2022

Inhoud

1. Inleiding
2. Het plaatsen van zonnepanelen
3. Installatie van een zonneboiler
4. Aanbrengen van isolatie
5. Installeren van een warmtepomp
6. Overzicht
7. Proces

Bijlage 1: Overzicht subsidies en leningen

Bijlage 2: Links

Bijlage 3: Opmerkingen

1. Inleiding

In dit document wordt ingegaan op de beschikbare subsidies en leningen die u kunt gebruiken om duurzame energie oplossingen in en aan uw woning te financieren.

Er wordt ingegaan op:

- De meest voorkomende energie-verbetermaatregelen aan de particuliere woning: zonnepanelen, zonneboiler, isolatie en warmtepompen;
- Per verbetermaatregel wordt ingegaan op de actuele kostprijs van deze maatregelen; aanbieders in de markt en de beschikbare subsidies en leningen in 2022.

Welke maatregelen voor u als individueel huishouden het meest effectief zijn is afhankelijk van een aantal zaken. Hierbij gaat het met name om het type woning (vrijstaand, hoek of tussenwoning), de leeftijd van uw woning en de reeds genomen isolatie maatregelen. In Harbrinkhoek-Mariaparochie bevinden zich huizen in alle categorieën van type, leeftijd en staat van isolatie.

Milieucentraal heeft een handige tool waarmee u voor uw woning een eerste indruk krijgt van de te nemen maatregelen. U kunt deze invullen via deze [link](#). Hieruit volgt dan welke maatregelen voor uw woning het meeste effect hebben. De meest voorkomende maatregelen zijn dus isolatie, een warmtepomp en het plaatsen van zonnepanelen. Dus achtereenvolgens het voorkomen dat je warmte verliest, warmte beter benutten en het opwekken van eigen elektriciteit.

Hierdoor verbeter je het energielabel van je woning (A t/m G). Dit label geeft aan hoe energiezuinig je huis is. A staat dan voor zeer energiezuinig, G voor woningen met hoge verliezen. Je hebt nu bijvoorbeeld een energielabel nodig om je huis te kunnen verkopen of verhuren. **Vanaf 20XX is energielabel C verplicht bij ??**

Hieronder worden de verschillende technische maatregelen kort besproken:

2. Het plaatsen van zonnepanelen

Zonnepanelen zetten licht om in elektriciteit, dus ook als de zon niet schijnt. Het rendement van zonnepanelen is het hoogst als de zon schijnt, de panelen onder een hoek geplaatst zijn (bijvoorbeeld op een dak) en de panelen gelegen zijn op het oosten, zuiden of westen. De kosten van zonnepanelen nemen af met het aantal. Het varieert globaal van €620,- per stuk (bij 6 panelen) tot €440,- per stuk, als je 18 panelen koopt. Dit is inclusief randapparatuur, zoals omvormers en kabels. Dit verklaart ook grotendeels het prijsverschil. Op dit moment geldt nog de zogenaamde salderingsregeling. Dit betekent dat je de zonnestroom die je op het net levert mag verrekenen met de grijze stroom die je van het net gebruikt. Daarover betaal je dan geen energiebelasting en BTW. Vanaf 2023 wordt deze salderingsregeling afgebouwd. Vanaf 2031 stopt de regeling. Dit afnemende voordeel moet je dus meenemen in de beslissing om panelen te plaatsen. Een gemiddeld huishouden gebruikt zo'n 3.000 kWh aan stroom per jaar. Voor dit stroomverbruik heb je 10 gemiddelde zonnepanelen nodig. Maar dit is een gemiddelde van grote en kleine huishoudens. Ook de hoeveelheid apparaten, hoe zuinig deze zijn en of je elektrisch rijdt speelt een rol. Via sites als zonnepaneelofferte.nl en

Zonnepanelen kunnen in de regio worden gekocht bij bedrijven als [Solar Twente](#), [Meinders-Geesteren](#), [Lammerink -Ootmarsum](#). [Zonne-energie Oost Nederland](#), [Schone stroom Oost BV en Thuiszon](#). Bij aanschaf van de panelen betaalt u als particulier 21% BTW, maar die krijgt u van de Belastingdienst terug. Eventueel kunt u ook een energie bespaarlening afsluiten bij het Nationaal Warmtefonds om de panelen zelf aan te schaffen. Als u zelf niet wilt overgaan tot aanschaf is ook huur mogelijk, [bijvoorbeeld bij Enie.nl en Zelfstroom](#).

Subsidies en leningen zonnepanelen:

- **Salderingsregeling: geen BTW en REB over particulier verbruikte grijze stroom die je groen geleverd hebt**
- **Energie bespaarlening bij het Nationaal Warmtefonds bij onvoldoende liquiditeit**
- **BTW teruggaaf bij aanschaf panelen(21%)**
- **Subsidierегeling bij coöperatieve energieopwekking (SCE) 0,024 tot 0,124 €/kWh productiesubsidie**
- **Binnen 106% hypotheek (met NHG) van nagenoeg alle banken**

3. Installatie van een zonneboiler

Een zonneboiler bestaat uit een zonnecollector en een boiler. De zonnecollector neemt de warmte op in water, waarna het warme water wordt opgeslagen in de boiler. Deze warmte kan dan via de huidige CV installatie je huis verwarmen. [Zie link 24](#) Zonneboilers zijn te koop in een range van €2.500,- tot €10.000,- afhankelijk van de capaciteit. Op de aanschaf kun je als particulier €3.400,- tot €3.700,- euro subsidie krijgen via de ISDE-regeling van RVO [Zie link 8](#).

Subsidies en leningen zonneboiler:

- **Een ISDE aanschafsubsidie van €3.400,- tot €3.700,-**
- **Binnen 106% hypotheek (met NHG) van nagenoeg alle banken**
-

4. Het aanbrengen van isolatie

Het isoleren van een matig of slecht geïsoleerde woning is de meest effectieve manier om energie te besparen, zowel in volume als kosten. Het gaat dan om het isoleren van je dak, gevel, ramen en/of vloer.

Gevelisolatie kan op verschillende manieren plaatsvinden:

- Spouwmuurisolatie. Afhankelijk van de spouwbreedte wordt de gevel geïsoleerd met purschuim, tempex parels, UF schuim of minerale wol. De kosten van spouwmuurisolatie en besparing op aardgas is afhankelijk van het type woning:

Type woning	Kosten isolatie	Besparing aardgas (m3)	Besparing per jaar*
Tussenwoning	€1.000,-	320	€ 640,-
Hoekwoning, 2 onder 1 kap	€2.400,-	800	€ 1.600,-
Vrijstaande woning	€3.500,-	1.300	€ 2.600,-

*bij een gasprijs van €2,- per m³

- Plaatsen van een voorzetwand (Isolatie van de binnengevel)
- Isolatie van de buitenwand van de buitengevel. Deze manier van isoleren komt in beeld als er geen spouw aanwezig is of als de oude isolatie daaruit niet kan worden verwijderd.

Tegenwoordig is HR⁺⁺ glas de standaard voor het isoleren van ramen. Als je minimaal twee van deze vier maatregelen uitvoert krijg je via de ISDE regeling van RVO 30% van de aanschafkosten vergoed. Voordat je isolatiemaatregelen treft is het verstandig om eerst een warmtescan te laten uitvoeren. Quick scans worden door verschillende gemeenten gratis aan bewoners aangeboden en geven een beeldende eerste indruk van onnodig energieverlies in een huis. **Gemeente Tubbergen ?** Zo word je aan het denken gezet over de energiezuinigheid van je woning. Dit soort beelden worden ook door bedrijven voor 100 à 150 euro aangeboden. **Isolatie van gevels kan worden uitgevoerd door bedrijven als Pluimers (Rijssen), Lammertink (Enter), Putty (Almelo), ISO Isolatie (Wierden) en Plus Isolatie (Nijverdal).**

Subsidies en leningen isolatie:

- **30% subsidie op de aanschafkosten als je:**
  - Of: Twee isolatie maatregelen neemt (dak, vloer, gevel of HR⁺⁺ glas)**
  - Of: 1 isolatie maatregel neemt in combinatie met zonnepanelen, een warmtepomp of een warmtenet aansluiting**
- **Gratis quick scan door de gemeente Tubbergen ?**
- **Binnen 106% hypotheek (met NHG) van nagenoeg alle banken**
- **9% BTW (i.p.v. 21%) op arbeidskosten bij woningen ouder dan 2 jaar**

5. Installeren van een warmtepomp

Een warmtepomp is een apparaat om je huis te verwarmen, [zie het filmpje in link 25](#). Het gebruikt warmte uit de buitenlucht of het grondwater. Voorwaarde is wel dat je huis al behoorlijk geïsoleerd is. Er zijn verschillende typen warmtepompen:

- Lucht-Lucht: Buitenlucht wordt elektrisch na-verwarmd d.m.v. elektriciteit, aanschafprijs van €2.500,- tot €8.000,-;
- Lucht-water: Buitenlucht wordt via buitenunit geleid naar binnen unit, waar de lucht elektrisch wordt bij verwarmd naar de gevraagde warmte temperatuur. De prijs hiervan ligt tussen de €7.500,- en €12.500,- ;
- Water-water (WKO-systeem): Oppervlaktewater of grondwater wordt elektrisch bij verwarmd naar gevraagde warmte temperatuur. Het systeem kost €15.000,- a €20.000,- per woning.

Deze typen warmtepompen kunnen op verschillende manieren worden uitgevoerd:

- Hybride: Combinatie van één van deze warmtepompen met een reguliere aardgas Cv-ketel.
- Collectief: Meerdere woningen worden aangesloten op een enkel WKO-systeem

Een warmtepomp produceert 3 tot 5 kWh warmte uit 1 kWh stroom. Verder werkt een warmtepomp het beste als de warmte aan de woning wordt afgegeven via vloerverwarming. Ook in combinatie met een bestaande Cv (Hybride) is een goede besparing mogelijk. Vaak ontstaat voor woningen een optimale situatie als een hybride warmtepomp wordt geïnstalleerd waarbij de warmtepomp de basis warmte levert en de aardgas Cv-ketel alleen bijspringt op erg koude dagen. Vanaf 2026 moet bij vervanging van een aardgas Cv-ketel worden gekozen voor een hybride warmtepomp, elektrische warmtepomp of moet aangesloten worden op een warmtenet, [zie link 26](#). Alleen warmtepompen die op de ISDE Apparatenlijst Warmtepompen 2022 van RVO staan ([link 27](#)) komen in aanmerking voor een aanschaf subsidie.

Het plaatsen en onderhouden van warmtepompen kan worden uitgevoerd door Loohuis (Almelo, Fleringen), Meinders (Geesteren), Eppink (Tubbergen), Lammertink (Wierden), Energieplein (Wierden), Airco Joop (Almelo), Air Technics Almelo BV (Almelo) [Warmtebeheer.nl](#) (Landelijk),

Subsidies en leningen warmtepomp:

- **30% subsidie op de aanschafkosten in combinatie met investering in isolatie**
- **Aanschafsubsidie bodem warmtepomp (ISDE): €4.302,- tot €13.295,-**
- **Aanschafsubsidie water-water warmtepomp (ISDE): €3.750,- tot €5.100,-**
- **Aanschafsubsidie lucht-water warmtepomp (ISDE): €1.950,- tot €3.750,-**
- **Aanschafsubsidie hybride warmtepomp (ISDE): €1.950,- tot €3.000,-**
- **Aanschafsubsidie lucht – lucht warmtepomp: geen, staat niet op RVO lijst**
- **Binnen 106% hypotheek (met NHG) van nagenoeg alle banken**

7. Proces

Stap 1 Inventariseer de huidige situatie

- Huidige energieverbruik (stroom en gas)
- Tarieven stroom en gas: hoogte van vast of variabel tarief. Hoe lang nog een contract?
- Type woning (vrijstaand, hoek, tussen)

Stap 2 Oriëntatie op maatregelen

- Invullen tool Milieu centraal (selectie van maatregelen)
- Inventariseren mogelijke subsidies en financiering (website DDD)
- Keuze voor maatregelen

Stap 3 Inwinnen van advies

- Uw voornemens voorleggen aan Dubbeldorp Duurzaam
- DDD schakelt energiecoach in
- Gesprek tussen u en de energiecoach bij u thuis
- Energiecoach stuurt u het adviesrapport waarin o.a.:
  - Beschrijving huidige energetische situatie van uw woning
  - De te installeren techniek(en) en motivatie daarvoor
  - **Mogelijke leveranciers van de techniek**
  - Indicatie van kosten van de techniek(en), aanschaf en onderhoud
  - Financieel: wat gaat u per jaar besparen t.o.v. de huidige situatie
  - Financieel: van welke subsidies en leningen kunt u gebruik maken ?
  - Welke garanties moet de leverancier minimaal bieden
  - Moeten (extra) verzekeringen worden afgesloten, of vervallen er verzekeringen
- Gesprek tussen u en DDD om te bepalen hoe de gekozen maatregelen uitgevoerd gaan worden

Stap 4 Realisatie

- U doet een aanvraag van enkele offertes per gekozen maatregel in samenwerking met DDD
- Keuze leverancier(s)
- Opdrachtbevestiging van de leverancier(s)
- Planning en uitvoering van de werkzaamheden

Stap 5 Evaluatie

- Gesprek met DDD of alles naar wens verlopen is of dat nog aken moeten worden opgelost
- Terugkoppeling bevindingen aan de energiecoach

Bijlage 1: Overzicht subsidies en leningen

Type				Toelichting	Regeling	Link
	Elektriciteit maatregel	E				
	Warmte maatregel	W				
	Marktprijs		M			
	Aanschafsubsidie		A			
	Productiesubsidie		P			
	Huurovereenkomst		H			
	Lening		L			
	BTW-teruggaaf		B			
1	Verbetercheck algemeen <i>Ter oriëntatie, kan iedere bewoner invullen</i>			Milieucentraal. Standaard check & aanbevelingen o.b.v. <ul style="list-style-type: none"> - Woningtype - Leeftijd woning - Woonoppervlakte - Aantal personen - Gevelisolatie (cm) - Vloerisolatie (cm) - Dakisolatie (cm) - Type glas - Type ketel - Type ventilatie 		19
2	Zonnepanelen	E	M	6 panelen €3700,- (617 p.s.) 10 panelen €5400,- (540 p.s.) 18 panelen €8000,- (444 p.s.)		15
			A		Nee	5
			L	Energiebespaarlening voor woningeigenaren bij het Nationaal warmtefonds	Energie bespaar lening	6
			B	BTW teruggaaf bij aanschaf		7
			P	Subsidieregeling coöperatieve energieopwekking (SCE) 0,024 tot 0,124 €/kWh	SCE	14
			P	SCE tot ≤3*80A aansluiting, <u>geen</u> subsidie eigen gebruik	SCE	16
			P	SCE >3*80A aansluiting, <u>wel</u> subsidie eigen gebruik	SCE	16
			H	Veehouder verhuurt dak voor €2,50 tot €5,- per paneel	Collectief zonedak traject	13
3	Zonneboiler	W	M	€2.673,- tot €9.705,-		8
			A	€3.475,- tot €3.750,-	ISDE	8
				Werking		24

4	Isolatie	W		9% BTW (i.p.v. 21%) op arbeidskosten bij woningen ouder dan 2 jaar		17
4.1	➤ Dak					
4.2	➤ Vloer					
4.3	➤ Gevel					
4.4	➤ Raam, HR++					
4.5	2 van 4.1 t/m 4.4		A	30% van de kosten	ISDE	4
4.6	1 van 4.1 t/m 4.4 + 2,5 of 6		A	30% van de kosten	ISDE	4
4.7	Isolatie zelfscan, warmtescan			Milieucentraal		18
5	Warmtepomp	W				2
5.1	> Bodem		M	€7.047,- tot €27.219,- (Nefit-Bosch)		8
			A	€4.302,- tot €13.295,-	ISDE	3
	>water-water (incl plaatsing)		M	€15.000 tot €20.000		
			A	€3.750,- tot €5.100,-	ISDE	22
	>grond-water (incl plaatsing)		M	€10.000 tot €24.000		
			A	€3.750,- tot €5.100,-	ISDE	22
	> Buurtwarmtepomp					20
5.2	>lucht-water incl plaatsing		M	€7.500,- tot €12.500,-		22
	> Lucht-water		A	€1.950,- tot €3.750,-	ISDE	3
5.3	> Hybride inhcl plaatsing		M	€5.000,- tot €7.000,-		22
			A	€1.950,- tot €3.000,-	ISDE	3
5.4	> Ventilatie		M	€7.083,-		8
	>lucht-lucht incl plaatsing		M	€2.500 tot €8.000,-		22
5.5	Warmtepompboiler		M	€3.000 tot €5.000,-		
	Overig					
6	Warmtenet aansluiting	W	A	€3.325,-	ISDE	1
7	Biogasketel	W	A	Geen subsidie		
8	Palletkachel	W	A	Geen subsidie, gestopt per 1-1-2020		11
9	Energiezuinige douchekop	W				
10	Spaarlampen (Led etc)	E				
11	Infrarood paneel	W		€250,- tot €800,- p.s. Voor tijdelijke verwarming van ruimte in goed geïsoleerde woning	Geen	23
12	Renovatie woning, Groen label	W	A	€25.000,- tot €100.000,- Regeling groenprojecten, woning wordt minimaal 2 energie labels beter	Regeling groen projecten	9,10
13	Groene Cheque Tubbergen			3000,-. Alleen t.b.v. samenwerkingsverbanden niet voor de particulier		21
14	Stimuleringslening		L			
15	Blijverslening		L	Voor eigenaren en huurders, om langer in je huis te kunnen blijven wonen	Blijvers lening	12

Bijlage 2: Links

1	https://www.milieucentraal.nl/energie-besparen/energiesubsidies-en-leningen/subsidie-aansluiting-warmtenet/
2	https://www.rvo.nl/sites/default/files/2022-05/ISDE%20-%20Apparatenlijst%20warmtepompen%20%20mei%202022.pdf
3	https://www.milieucentraal.nl/energie-besparen/energiesubsidies-en-leningen/subsidie-warmtepomp/
4	https://www.milieucentraal.nl/energie-besparen/energiesubsidies-en-leningen/subsidie-voor-isolatie/
5	https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/energie-thuis/vraag-en-antwoord/krijg-ik-subsidie-voor-zonnepanelen#:~:text=De%20subsidie%20op%20zonnepanelen%20is,van%20zonnepanelen%20aantrekkelijk%20te%20maken.
6	https://www.warmtefonds.nl/particulieren/energiebesparende-maatregelen/zonnepanelen
7	https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/nl/btw/content/btw-terugvragen-voor-zonnepanelen-ik-ben-particulier
8	http://nl.documents2.nefit.nl/download/pdf?file=6720869320
9	https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/regeling-groenprojecten/renovatie-woningen
1 0	https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/regeling-groenprojecten/aanvraagproces-groenverklaring
1 1	https://www.milieucentraal.nl/energie-besparen/energiesubsidies-en-leningen/subsidie-pelletkachel-en-biomassaketel/#:~:text=Sinds%201%20januari%202020%20kun,je%20ook%20op%20houtsnipers%20stoken.
1 2	https://www.verbeterjehuis.nl/energiesubsidiewijzer/leningen/blijvers-lening-langer-in-eigen-huis-blijven-wonen/
1 3	https://www.buurkracht.nl/dakeigenaren/
1 4	https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/sce/zon-pv-sce#basisbedragen-zon-pv
1 5	https://www.milieucentraal.nl/energie-besparen/zonnepanelen/kosten-en-opbrengst-zonnepanelen/
1 6	https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/sce/veelgestelde-vragen
1 7	https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/btw/tarieven-en-vrijstellingen/diensten-9-btw/werkzaamheden-aan-woningen/isoleren-va-n-woningen
1 8	https://www.milieucentraal.nl/tests-en-tools/isolatie-zelfscan/
1 9	https://www.verbeterjehuis.nl/wizard/
2 0	https://www.renda.nl/buurtwarmtepomp
2 1	https://www.tubbergen.nl/subsidieregeling-groene-cheque-2022
2 2	https://warmtepompenadvies.nl/warmtepomp-prijzen/#prijs-per-soort
2 3	https://www.eigenhuis.nl/energie/maatregelen/duurzaam-verwarmen/infraroodverwarming#/
2 4	https://www.consumentenbond.nl/zonnepanelen/zonneboiler-kopen
2 5	https://www.youtube.com/watch?v=XX3qUXIwjXI
2 6	https://www.eigenhuis.nl/actueel/nieuwsoverzicht/2022/05/17/12/30/hybride-warmtepomp-vanaf-2026-verplicht#/
2 7	https://www.rvo.nl/sites/default/files/2022-05/ISDE%20-%20Apparatenlijst%20%20warmtepompen%20-%202023%20mei%202022.pdf

Bijlage 3 Opmerkingen

1. Postcoderoos model is afgeschaft, vervangen door Subsidieregeling coöperatieve energieopwekking (SCE)
2. Geen aandacht voor:
  - Micro wkk (omzetting biogas naar stroom en warmte)
  - Biogasketel (omzetting biogas naar warmte)
  - Collectieve opslag elektriciteit (accu systeem), ook gekoppeld met elektrisch rijden.
  - Collectieve warmte opslag: EcoVat e.d.
  - Collectieve opwek (zonneveld, warmtebronnen, aardwarmte, biogas etc), enkele burens produceren samen, t.o.v. individuele opwek
  - Vergroenen van je verbruik door de aankoop van groene stroom en/of groen gas
  - Het zelf opwekken van warmte met een palletkachel. Doordat deze kachels fijnstof verspreiden heeft de overheid de subsidie per 1-1-2020 beëindigd. Het plaatsen van dergelijke kachels wordt niet meer aanbevolen en daarom ook niet meegenomen. Misschien hierover ook ergens tekst opnemen.